N°. 3050

DE TIJD.

1857.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor abonnementen *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG 13 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 12 Mei.

In de zitting van gisteren is bij de Tweede Kamer ingekomen een ontwerp van wet tot herziening van de wet op het personeel. De minister van Finantiën heeft het bij de Kamer ingeleid met eene belangrijke rede, waarvan wij den inhoud hier laten volgen. Hij ontwikkelt daarin het geheele stelsel van hervorming onzer belastingen, zoo als hij 't begrijpt. Hij heeft namelijk, in verband met het heden ingediende ontwerp, de redenen daarvoor en het verband met nog andere later in te dienen ontwerpen, gezamenlijk strekkende tot tegemoetkoming in den finantiëelen nood van vele gemeenten, uiteengezet. Hij heeft te dien einde een zeer uitgebreid stuk, door cijfers en statistieke opgaven toegelicht, aan de vergadering voorgelezen, waarvan het echter niet mogelijk was op het gehoor af anders, dan algemeene slotsommen op te teekenen. Het eerste deel dier rede was gewijd aan eene beschouwing van ons belastingstelsel. Reeds bij de wet op de middelen was de wensch te kennen gegeven tot eene trapsgewijze herziening van dat stelsel, en de Regering verklaarde zich daartoe niet ongenegen, zonder evenwel de noodzakelijkheid eener algeheele gelijktijdige wijziging van alle belastingen op het oog te hebben, maar in de allereerste plaats die, welke in verband staan met het plaatselijk belasting-stelsel en den finantiëelen nood der gemeenten, vooral van die, waar de gemaal-accijns is afgeschaft. De minister, — de bedenkingen zamentrekkende, meermalen tegen ons stelsel van belastingen en vooral van de accijnsen gemaakt, en toegevende, dat de lessen der wetenschap moeten worden in het oog gehouden, — acht het tevens den pligt van den staatsman te onderzoeken, of de behoeften [illegible] woonten eener bevolking wel altoos toelaten, de zuivere voorschriften der wetenschap te volgen. Hij vestigt voor eerst het oog op onze finantiëele huishouding, op onze groote uitgaven voor rentebetaling, niettegenstaande bedaardende amortizatie van schuld, in het laatste tijdvak plaats gehad heeft. Die uitgaven drukken natuurlijk op onze begrooting, terwijl de gewone uitgaven de vergelijking met andere landen zeer goed kunnen doorstaan. Maar hij moet aan den anderen kant ook opmerken, dat al onze uitgaven niet geheel door belastingen worden gedekt. Immers 3½ millioen komen onder de mildelen voor uit andere inkomsten en baten en *f* 15,300,0000 komen op ons budget uit de oost-indische baten. Hij blijft van gevoelen, dat er uit de o. i. geldmiddelen niet meer mag worden geput dan het oude cijfer van *f* 14,700,000, benevens de buitengewone toelage voor het herstel der marine, dat wil zeggen datgeen, wat het gewone cijfer van 6½ millioen te boven gaat. Hij is en blijft van meening, dat men onze finantiën tot geen hooger bedrag dan het straks genoemde mag afhankelijk maken, en het is zijne innige overtuiging, dat zij, die meer uit die koloniale baten wenschen te putten en dat meerdere willen doen strekken tot afschaffing van belastingen, de eerste hand leggen aan de slooping van onze finantiën.

Terugkeerende tot de meer bepaalde beschouwing van ons belasting-stelsel, doet hij vooral uitkomen, dat eene belasting op de inkomsten, hoe schoon ook in theorie, in de praktijk blijkt te falen, omdat daarbij óf alles moet worden overgelaten aan de goede trouw der ingezetenen, waarvan het gevolg is ontduiking, óf dat men de toevlugt moet nemen tot inquisitoriale maatregelen, waaraan mede groote bezwaren verbonden zijn, doordien onze landaard zich sterk verzet tegen blootlegging van fortuinen. Hij wijst er op, hoeveel tegenkanting de income-tax reeds in Engeland ontmoet. Hij meent derhalve, dat men hier te lande, waar veel moet opgebragt worden, ook velerlei belastingen moet hebben en dat daaronder ook verbruiksbelastingen moeten behooren; evenwel zoomin mogelijk die, welke op de eerste levensbehoeften drukken. Van daar dat de Regering, toen de finantiën dit gedoogden, de gemaal-belasting heeft afgeschaft. Maar nu is de vraag of de Regering na die afschaffing nog verder moet voortgaan om ook andere accijnsen uit de rei der belastingen te doen verdwijnen? Hij gelooft dit niet. Vooreerst om dat aan afschaffing tot een aanzienlijk bedrag thans niet meer te denken valt, zoodat, bij afschaffing, andere belastingen in de plaats zouden moeten worden gesteld. Ten andere, omdat in de laatste tijden, ook behalve het gemaal, nog meerdere afschaffingen of verminderingen van belastingen of regten hebben plaats gehad. De minister [illegible] percentsgewijze beschouwingen omtrent de verhouding van onze verbruiksbelasting tot de direkte belastingen, plaatst daar vergelijkingen met andere landen neven, ten betooge, dat die verhouding in het buitenland òf niet veel verschilt van de onze, òf hier en daar nog veel ongunstiger is dan bij ons; terwijl men overigens bij de beoordeeling van ons belastingstelsel niet uit het oog mag verliezen, welke belangrijke stappen er in de laatste jaren op het gebied van den vrijen handel zijn gedaan, welken weg de minister zich voorstelt steeds stelselmatig te volgen. Het tot dusver geleverd betoog had dan ook de strekking om te doen uitkomen, dat accijnsen en regten bij ons geene te ruime plaats in ons belasting-stelsel beslaan, en dat in een land als het onze, waar veel moet worden bijgedragen, het beste stelsel is om dit door velen te laten doen, daar toch eenzijdige overbrugging van lasten op enkele klassen nadeelig terugwerkt op de arbeidende en mindere standen. Nu zullen zij, die deze beschouwing welligt toegeven en die alsnog geene accijnsen willen afgeschaft hebben, de bedenking maken, dat de verdeeling van onze accijnsen niet goed is, dat de nijverheid niet belast moet zijn; doch hieromtrent verwijst de minister naar het ingediende ontwerp tot uitbreiding der vrijdommen van den accijns op de brandstoffen. Hij erkent echter, dat, indien zonder equivalent kon afgeschaft worden, deze accijns het eerst in aanmerking zou moeten komen, en dat, zoo men nog een belasting-stelsel moest scheppen, eene heffing op koffij, thee en tabak zeker de voorkeur zou verdienen boven die op zout, zeep, bieren en azijnen. Thans echter zou eene belasting op de eerstgenoemde voorwerpen zeker aanleiding geven tot teleurstelling en ontevredenheid.

Alvorens nu over te gaan tot het ander deel zijner rede, merkt hij op, dat, zoo zijne beschouwingen aan sommigen wat al te konservatief mogten voorkomen, dat tweede deel zijner rede zal aantoonen, dat hij niet aarzelt noodige verbeteringen voor te stellen.

De minister is vervolgens overgegaan tot het tweede deel van zijn rede, waarin hij in eene ontwikkeling getreden is van de voorstellen, die reeds aangeboden zijn of zullen worden, in verband met de hulp, die aan de gemeenten zal worden verstrekt. Het hoofddoel, dat de Regering zich heeft voorgesteld, is tegemoetkoming in de finantiëele behoeften en den nood der gemeenten. Men weet, dat Amsterdam verzocht heeft, dat de geheele personeele belasting aan de gemeenten zou worden afgestaan. De Regering heeft gemeend aan dat verzoek niet te kunnen voldoen, maar tevens beloofd in de behoeften zoo veel mogelijk te gemoet te komen. Het geheele personeel kan uit de rij der belastingen niet worden weggelaten, zonder evenredig equivalent. De minister schetst de uiteenloopende vorderingen en wenschen, die er geuit zijn, hetzij om accijnsen, hetzij om direkte belastingen op te heffen. Het is onmogelijk aan al die verlangens te voldoen. Men zou in dat geval van staatswege tot eene inkomsten-belasting moeten overgaan. Daardoor zou de druk voor de belastingschuldigen niet minder zijn. Nu heeft hij zich zedelijk verbonden nooit eene inkomsten-belasting voor te stellen, maar al wilde ook zijn opvolger die voorstellen, dan zouden de gemeenten daardoor toch niet worden gebaat. Het hoofddoel moet toch zijn, den druk der direkte belastingen te verminderen, en niet om op eene andere wijze de zaak op hetzelfde te doen nederkomen. De Regering heeft bij hare voorstellen niet uitsluitend groote gemeenten op het oog. Haar eerste voorstel betreft de opcenten op de accijnsen op het gedistilleerd. Reeds is daaromtrent een wetsontwerp bij de Kamer aanhangig, dat spoedig in nadere behandeling komen zal. Het zal zoodanig worden gewijzigd, dat het aan de gemeenten zal worden vrijgelaten het bedrag der opcenten tot een bepaald maximum op te voeren, waardoor de gemeenten in de gelegenheid zullen worden gesteld opcenten op andere accijnsen of andere middelen te laten varen. Daardoor alleen zal in de behoeften van de gemeenten niet kunnen worden voorzien. Als tweede middel stelt de Regering dus voor, eene herziening van de personeele belasting, die zoodanig zou worden gewijzigd, dat in de groote gemeenten bij mindere opbrengst voor het rijk, in den nood van de gemeenten kan worden [illegible] ging van dat ontwerp, is men uitgegaan van het denkbeeld, om het platteland niet noemenswaardig meer te doen betalen, maar de verligting ten voordeele der groote gemeenten te doen komen. De Regering is daarbij van het beginsel uitgegaan, om in het vervolg zooveel maar mogelijk geene opcenten voor het rijk meer te heffen. De huurwaarde zou tot 4 °/o worden verminderd. De deuren en vensters zouden op een gelijkmatig regt van *f* 1 worden gebragt. De grondslag van de haardsteden, die het meest tot ontduiking aanleiding geeft, zou geheel komen te vervallen. Dat zal zeker met welgevallen door de ingezetenen worden vernomen. Het mobilair zou weinig verandering ondergaan. De opcenten voor het rijk zouden wegvallen, waardoor de opbrengst van dat deel der belasting met ⅙ zou worden verminderd. Alleen ten aanzien van den grondslag der dienstboden zou een progressieve belasting worden behouden. Men zou daarbij niet het oog hebben de vermogende ingezetenen te ontheffen. Integendeel zou men daarbij zorg dragen, dat de rijken zooveel mogelijk in de lasten dragen. Uit dien hoofde zou voor de mannelijke dienstboden, vooral als zij liverei dragen, hooger moeten worden betaald, hoezeer niet zoo hoog, dat men zich daardoor van het nemen van dergelijke dienstboden zou laten afschrikken. Ten opzigte van andere dienstboden zou óf vermindering óf ten minste geen verhooging plaats vinden. Pakhuizen zouden worden vrijgesteld; de werkpaarden van alle beroepen zouden met die van den landbouwenden stand worden gelijk gesteld. Ezels en muilezels zouden aan eene hoezeer geringe belasting worden onderworpen. De rijtuigen zouden eenen nieuwen grondslag uitmaken, en dus afzonderlijk worden belast. De minister gaat daarbij na, welken invloed dit op de behoeften der groote gemeenten zal uitoefenen. Uit zijne berekening blijkt, dat in Amsterdam in 1855/56 aan personeel geheven is voor het rijk en de gemeente *f* 1,292,000. Wordt het ontwerp aangenomen, dan zal er voor het rijk geheven worden *f* 835,000. De ingezetenen van Amsterdam zullen niet meer betalen, maar de gemeentekas kan te dezer zake *f* 250,000 meer ontvangen. In Rotterdam zal de ontvangst voor de gemeente *f* 130,000 meer bedragen. In alle groote plaatsen der verschillende provinciën zal men tot gelijke uitkomsten geraken. Men moet daarbij niet vergeten, dat de inwoners van het platte land door de afschaffing van den accijns op varkens en schapen en op het gemaal reeds aanzienlijk gebaat zijn. Deze voorstellen zullen te meer gunstig werken, omdat de equivalenten, die men voor de afschaffing van accijnsen heeft ingevoerd, grootendeels gegrond zijn op de personeele belasting. Ook zullen door de regeringsvoorstellen de accijnsen in de gemeenten worden beperkt, en daardoor almede een goed doel worden bereikt. In allen gevalle heeft de Regering gemeend zich niet te moeten laten terug houden de gemeenten de behulpzame hand te bieden. — Een derde voorstel, dat de Regering voornemens is te doen, is daarin gelegen om, ten behoeve der gemeenten, de opcenten op de grondbelasting, op de gebouwde eigendommen af te staan. De Regering kan echter het geheele bedrag niet missen en dit voorstel hangt ook van den afloop van het vroegere voorstel af. Om nu in de behoeften van den Staat eenigermate te gemoet te komen, is de Regering voornemens eene geringe uitbreiding en verbetering voor te dragen der wet nopens het regt van successie, waardoor eene meerdere opbrengst zou kunnen worden verkregen. Daardoor zou de Regering de 7 ton, die zij aan de gemeente afstaat, terug bekomen.

De min. gaat nu de verschillende voorstellen, die de Regering op het oog heeft, na, en wijst op de gevolgen, die dat voor de gemeenten opleveren zal. Uit zijne mededeelingen blijkt o. a., dat er slechts 44 gemeenten zijn, waar de accijns op het gemaal is behouden, terwijl er vele gemeenten zijn, waar de verbruiksbelastingen zijn

afgeschaft of verminderd. Een der goede gevolgen van de voorstellen zal zijn, dat het toezigt op de belastingen aanmerkelijk zal kunnen worden verminderd of geheel ophouden, waardoor de welvaart en het verkeer tusschen de gemeenten zal worden bevorderd. De voorstellen van de Regering, zoo zij worden aangenomen, zullen ten gevolge kunnen hebben: 1° dat de verbruiksbelastingen voor de kleine gemeenten verdwijnen; en 2° dat de groote gemeenten van de equivalenten kunnen worden verlost. Hij wijst daarbij, dat die equivalenten weinig tevredenheid hebben verwekt, en daarop is of wordt teruggekomen. De Regering zal al verder voorstellen om voor zeer weinige groote gemeenten (die boven de 50,000 zielen) de belasting op varkens en schapenvleesch toetestaan. De afschaffing van dien accijns was wel eene groote weldaad voor het platteland, maar men kan niet toegeven, dat er redenen zouden bestaan, om dien accijns aan groote steden te onthouden, waar de accijns op het gemaal is afgeschaft. Het spreekt van zelf, dat al de voorgenomen veranderingen moeten leiden tot eene herziening van eenige artikelen der gemeentewet. Het daartoe strekkende wetsontwerp zal zoo spoedig doenlijk aan het oordeel van de Kamer worden onderworpen. Het zal vergezeld gaan van vele statistieke opgaven, waaruit blijken zal, dat de rezultaten, voor de gemeenten te verkrijgen, zeer aanzienlijk zullen zijn. De Regering meent, dat al die wetsontwerpen een geheel uitmaken, zoodat dat nopens het personeel niets kan worden afgedaan voor dat al de andere zijn aangeboden. Intusschen acht zij het hoogst wenschelijk, dat dat nopens het personeel reeds in de afdeelingen worde onderzocht, want willen de gemeenten in het volgende jaar het genot van deze voorstellen hebben, dan is het noodig dat die ontwerpen gedurende deze zitting tot stand komen. Op dien grond is de Regering van oordeel, dat de toegezegde herziening van de patentwet eerst in den aanvang der volgende zitting behoort te worden aangeboden. Hij hoopt dat de gemeenten in deze voorstellen het bewijs zullen vinden, dat het der Regering ernst is, dat zij in hare behoeften wil te gemoet komen, en hij wenscht tevens, dat de Staten-Generaal tot bereiking van dat doel zullen medewerken.

Omtrent de spoorwegen wordt het volgende gezegd, waaruit de stand van zaken nopens deze aangelegenheid, tot op dit oogenblik, blijkt:

»Omtrent de verleende koncessiën tot aanleg en exploitatie [illegible] worden medegedeeld, dat de hooge geldmarkt de verwachtingen, die men van deze ondernemingen mogt koesteren, grootelijks heeft te leur gesteld.

»Voor den gekoncessioneerden spoorweg van Maastricht naar Luik, in de rigting van Visé, moest het gestorte voorloopig waarborgkapitaal op 27 Maart jl. tot *f* 75,000 worden aangevuld.

»De belgische Regering, met welke in deze gemeenschappelijk moet gehandeld worden, heeft voorgesteld eene tijdverlenging van drie maanden aan de ondernemers toe te staan; de nederlandsche Regering heeft gemeend zich daaraan niet te moeten onttrekken. Men mag dus nog verwachten dat deze onderneming zal tot stand komen.

»Voor den aan te leggen spoorweg van Vlissingen over Middelburg, Goes, Bergen-op-Zoom, Roozendaal, Breda Tilburg en 's Bosch tot Venlo, wordt krachtdadig voortgewerkt aan het opmaken der plans en bescheiden, die tot vaststelling der te volgen rigting en het doen van de onteigeningen vereischt worden. Met de onteigeningen zelven is evenwel nog geen aanvang gemaakt, en ook deze onderneming ondervindt vertraging ten gevolge van de hooge geldmarkt.

»Intusschen zijn met de pruissische Regering onderhandelingen aangeknoopt voor de verlenging van dezen spoorweg tot Viersen, om zich aldaar aan de pruissische banen van den linker Rijnoever aan te sluiten.

»Insgelijks zijn onderhandelingen met de pruissische Regering aangeknoopt voor de verlenging van den spoorweg van Kenlen naar Krefeld tot Nijmegen.

»Na vruchtelooze pogingen te hebben aangewend om zich de vereischte kapitalen te verschaffen, schijnt de koncessionaris van den spoorweg tusschen Nieuwe-Diep, Alkmaar, de Zaanstreek en Amsterdam, de opgevatte taak niet te kunnen volbrengen. Althans het tijdstip waarop hij het voorloopig gestorte waarborg kapitaal, ad *f* 300,000, tot *f* 900,000 moest aanvullen, is verstreken, zonder dat deze ondernemer iets van zich heeft doen hooren. Deze zaak is alzoo als vervallen te beschouwen.

»Evenzoo is het gelegen met den gekoncessionneerden spoorweg van Harlingen, over Leeuwarden en Beetsterzwaag, naar Groningen en naar Arnhem. De ondernemer heeft verklaard de taak niet te kunnen aanvaarden, waarop het voorloopig waarborgkapitaal, ad *f* 25,000, wederom te zijner beschikking werd gesteld.

»Meer bevredigend is de uitkomst tot welke de gekoncessioneerde spoorweg van Zevenaar, over Borkulo en Enschede, naar Rheine tot heden heeft geleid. De ondernemer heeft de koncessie aanvaard; door vermogende nederlandsche kapitalisten, is, voor zeer belangrijke sommen in deze onderneming deel genomen; en ook de hannoversche Regering heeft haar eene geldelijke ondersteuning toegezegd, zoodat de kapitalen, ter volvoering der onderneming vereischt, geheel voorhanden schijnen te zijn. Met de pruissische en hannoversche Regering heeft men zich dan ook dezerzijds in betrekking gesteld, om eene overeenkomst aangaande deze nieuwe internationale verbinding te sluiten.

»Eindelijk is nog te vermelden dat de Koning, bij besluit van 19 Febr. jl., n° 84, magtiging heeft verleend, om met ondernemers, te Parijs gevestigd, volgens hun verlangen, te onderhandelen over den aanleg en de exploitatie van eenen spoorweg, aanvang nemende te Maastricht en zich strekkende langs Roermond en Venlo tot Nijmegen. De nadere voorstellen dienaangaande worden te gemoet gezien.

»Bij voortduring worden in vele elkander kruisende rigtingen koncessiën voor den aanleg van spoorwegen gevraagd.

»De teleurstellingen op de vele, sinds twaalf jaren verleende, koncessiën gevolgd, maken de Regering huiverig op de vroeger gebruikelijke en zoo weinig vruchtdragende wijze voort te gaan. Zij is en daarom zeer ernstig bedacht een anderen weg in te slaan, en hoopt [illegible] in de gelegenheid te zullen zijn, met dat oogmerk voorstellen aan de Staten-Generaal aan te bieden."

Bij de memorie van beantwoording betreffende het wetsontwerp, houdende intrekking van art. 4 der wet van 31 December 1856, waarbij de begrooting van het departement van Binnenlandsche Zaken voorloopig wordt vastgesteld, geeft de minister omtrent het lager onderwijs de hoop te kennen, dat het antwoord op het voorloopig verslag niet lang zal achterwege blijven, althans tijdig genoeg gegeven worden, om binnen weinige weken de openbare beraadslagingen deswege een aanvang te kunnen doen nemen. Wat de zaken der Maatschappij van Weldadigheid aangaat, leest men in het verslag, dat de schuldeischers der Maatschappij, tegen de gekoesterde verwachting, niet geneigd zijn om de Maatschappij in staat van kennelijk onvermogen te doen verklaren; dat de kommissie van Toevoorzigt, zich onbevoegd verklaard hebbende om een bestuur der Instelling te vormen, de Regering krachtens art. 50 der bestaande overeenkomst, het beheer der maatschappij voor en in naam van het Bestuur heeft op zich genomen; dat de Regering op zeker aan haar door de kommissie van Toevoorzigt gedaan [illegible] onder anderen heeft geantwoord, [illegible] der Maatschappij zal zijn opgetreden, de Regering van hare zijde die maatregelen zou nemen of provoceeren, die bij het gemis van dat optreden, zullen kunnen leiden tot eene eindregeling van de zaken der Maatschappij; dat echter de kommissie van Toevoorzigt zich onbevoegd acht om een bestuur te benoemen en dat zoo die staat van zaken niet vóór 30 Junij heeft opgehouden, de Regering zich bevoegd zou achten, om des noodig, een deel van de *f* 182.000, door de wet van 31 Dec. ll. beschikbaar gesteld, te besteden voor de tijdelijke instandhouding der koloniale instellingen van de Maatschappij *ook na dat tijdstip*. De Regering uit het vertrouwen, dat de som van *f* 182,000 voldoende zal zijn, om te voorzien in de behoeften, welke ook na 30 Julij in het loopende jaar ter voormelder zake mogten ontstaan.

Bestond er reeds verbod van invoer van rundvee uit Nederland in Oost-Friesland en Oldenburg, thans is die invoer ook verboden naar de hannoversche landdrostei Osnabruck. Dien ten gevolge heeft de kommissaris des Konings in de provincie Groningen, bij notifikatie van 5 dezer, te kennen gegeven, dat voor den in- en doorvoer in die provincie van vee voor Osnabruck bestemd, evenmin vergunning kan worden verleend als voor den invoer van het naar Oost-Friesland en Oldenburg bestemde rundvee. *(G. C.)*

Men schrijft ons uit 's Hage, dd. 10 Mei:

»Ik verneem dat door den koning van Pruissen benoemd zijn tot ridders der orde van den Rooden Adelaar 2e klasse (kommandeurs) met de ster, de heeren van Dam van Isselt, prezident van het Kollegie van kommissarissen der Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij, en van der Kun, inspekteur van den waterstaat, kommissaris des Konings bij deze maatschappij; tot ridders 2e klasse (kommandeurs) dier orde, de heeren Hesleden, prezident van de direktie derzelfde maatschappij, en Eyssel, referendaris bij het ministerie van Binnenlandsche Zaken. Voorts verneem ik dat tot ridders 3e klasse dierzelfde orde benoemd zijn de heeren baron van Reede van Oudtshoorn, ingenieur van den waterstaat en van de Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij; Zillesen, vice-prezident dezer maatschappij, en mr. Le Clercq, referendaris bij het ministerie van Buitenlandsche Zaken." *(Amst. Ct.)*

Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw J. J. van Voorst, predik. bij de Nederd. Herv. gemeente te Amsterdam, alsmede op hun verzoek eervol ontslagen J. W. Callenfels als plaatsv. kantonr. te Vlissingen, en mr. H. E. C. Kerckhoff als regter-plaatsverv. in de arr. regtb. te Rotterdam.

HAARLEM, 4 Mei. Het adres, waarbij een aantal achtenswaardige en nijvere ingezetenen dezer stad op bescheiden maar bondige wijze en met klem van redenen bij den raad aandringen, dat deze moge terugkomen op zijn besluit, waarbij aan de heeren Previnaire & Co. en Wilson (thans Bavink) verboden wordt het vuile water hunner fabrieken in de stadswateren te doen afloopen, verwekt hier bij alle klassen van inwoners zulke groote belangstelling en de zaak is van zoo groot gewigt voor de nederlandsche nijverheid in het algemeen en voor haarlems industrie en welvaart van zoo overwegend belang, dat het dienstig mag worden geacht aard en loop der zaak met weinige woorden te vermelden.

Sedert eenigen tijd was te Haarlem opgemerkt, dat het water in de grachten aldaar meer bedorven was en op sommige tijden een onaangenamer reuk verspreidde dan vroeger. Een gedeelte der bewoners, die opgemerkt hadden, dat het water in de grachten geloosd door de fabriek van de heeren Previnaire & C°. rood of roodbruin, en dat van de fabriek des heeren Wilson geel of geelachtig grijs was, schreef het waterbederf aan die beide fabrieken toe. Dat denkbeeld vond ingang bij anderen en nu men eene oorzaak had gevonden voor den onaangenamen reuk der wallen en het aanslaan der loodwitverwen van sommige huizen door het zich daarop hechten van het ontwikkelde waterstofgas, petitionneerden eenigen bij den raad over die zaak in opgemelden geest. De gemeenteraad benoemde, zeer logisch en juist, eene kommissie van drie zijner leden, en wel twee medici en een regtsgeleerde, die als natuurkundige in de geleerde wereld zeer gunstig bekend is. Die kommissie bragt haar rapport uit en wees daarbij de genoemde fabrieken aan als de voornaamste, ja schier eenige oorzaken van het waterbederf in de stadsgrachten. De raad handelde al weder zeer juist, door tegenover dat rapport een besluit te nemen, dat volgen moest indien hij, in de benoeming van eene andere kommissie tot nader onderzoek, aan de leden van de genoemde kommissie en van den raad niet een bewijs van wantrouwen wilde geven, waartoe regt noch grond scheen te bestaan, het besluit namelijk dat de genoemde fabrieken na een gegeven tijdstip (1 Junij) het vuile water niet meer in de grachten mogten lozen. Dit stond gelijk met een doodvonnis; want de fabrieken konden de voorgestelde onpractische en kostbare water afleiding niet te haren koste maken.

Dat nemen van het besluit was echter hoogst ongelukkig. De kommissie toch scheen door het denkbeeld dat [illegible] tegen de zaak en scheen — schoon ook zich des niet bewust — zoo zeer onder den invloed van die meening, dat het geheele rapport in een onbegrijpelijken graad ondegelijk en onwetenschappelijk is geworden.

Om daarvan dadelijk een denkbeeld te hebben, begint het rapport met de verklaring van zich niet te verdiepen in een onderzoek omtrent den aard der stoffen, die het water besmetten. Dit had wel degelijk en op wetenschappelijke wijze tot in de minste bijzonderheden moeten geschieden en daarbij had men de genoemde fabrieken en het doorgeloosde water naauwkeurig moeten onderzoeken. Niets daarvan is geschied, en van daar dat de bal overal in het rapport is misgeslagen. Zoo spreekt men er van verpestende stoffen, (die men niet kende) van pestlucht, van ontwikkelde pestziekte, van ontwikkeld zwavel phosporgaz (wie het kent moge zeggen wat dat is) enz. enz.

De zaak is echter eenvoudig deze. Zoolang de Haarlemmermeer ongedempt bleef, had er door de plaatselijke gesteldheid eene geregelde waterverschuiving door het Spaarne plaats. Daarop rekenende, verzuimde men de uitbaggering der grachten geheel, of althans in eenigzins ernstige mate, zoo het heette om de funderingen niet te verzwakken. Toen reeds was het gevolg dat de meeste grachten veel te ondiep waren en onbevaarbaar mogten genoemd worden.

Sedert het droogleggen der meer, heeft de waterverplaatsing en ververshing grootendeels opgehouden. In een stad, waarin de uitwerpselen van 28,000 inwoners, voor de helft in de stadsgrachten komen, vermeerderd met velerlei afval en vuil van dierlijken aard en de urine van 550 kavallerie paarden, heeft men daarin al dadelijk een goeden grond voor de watorverontreiniging. In plaats nu, dat dit onmiddellijk had moeten leiden tot het fiks uitbaggeren der zaken van onreinheid en stank, tot mest hervormd in eene bron van voordeel voor de stads middelen en voor den landbouw te hervormen, heeft men de zaken haar oud gangetje laten gaan, en zich in het rapport vergenoegd met trommelen om den brand te blusschen, en met te strijden tegen windmolens, die men voor reuzen aanzag en opgaf.

In de fabriek der heeren Previnaire worden dagelijks tweehonderd twintig kannen bloed verwerkt. De helft, zoo niet twee derden of meer daarvan, blijft in de stoffen achter of verdampt. De rest door koking en verwerking met andere stoffen geheel van aard veranderd, zoo dat het schier niet bederven kan, vloeit *door vijf a zes millioen kannen water verdund*, die door de restanten der meekrap gekleurd zijn, in de grachten af en kan veel minder invloed daarop uitoefenen dan de afval van een

[illegible] slagers. Het water van des heeren Wilsons fabriek afkomende is geel gekleurd, waarschijnlijk door rood chroomaat, dat en door aard en door hoeveelheid, en door verdunning met zestien millioen kannen water mede geen invloed op het veel besprokene kan uitoefenen.

En door zulke hersenschimmen, die den vijand bestrijden waar hij niet is en hem voorbijgaan waar hij [illegible] vinden is, is het doodvonnis [illegible] van deze fabrieken — welke dan ook [illegible] met 1 Junij te sluiten — waar [illegible] arbeiden, die met hunne huisgezinnen een getal van meer dan 2500 personen [illegible] van verschillende doeleinden zoowel arbeidsloon als leverantiën jaarlijks ƒ 372,677 uitbetaald en geheel in cirkulatie en in den zak van allerlei neringdoenden gebragt wordt; van fabrieken die een aanzienlijke industriëele etablissementen doen leven, waaronder eene uitmuntende ingerigte kistenmakerij door stoom gedreven, die steeds 12 à 15 arbeiders doet leven, zonder nog het verkeer te rekenen van reizigers die er dagelijks voor hunne zaken komen, van scheepsvrachten enz. (*N. R. C.*)

ALKMAAR, 10 Mei. Ter kaasmarkt van den 8 dezer waren aangevoerd 265 stapels kaas, wegende te zamen 53,215 Ned. ℔. De prijs was: kleine hooikaas ƒ 24.50; middel dito ƒ 24; kommissie ƒ 23.50 Ned. ℔.

SCHIEDAM, Gisteren zijn op het daartoe afgebakend terrein in het Frankenland alhier de eerste proefpalen geslagen voor de fundering der aldaar te bouwen tweede kerk voor de R. K. gemeente, waarbij de kommissie voor den opbouw dier kerk tegenwoordig was. Men vond bij die proefnemingen een zeer geschikt terrein voor den bedoelden opbouw, doch bleek het noodig, dat de bij het bestek bepaalde lengte der heipalen a 14 ned. ellen iets ruimer moeten genomen worden. (*H.*)

GROOTEBROEK, 9 Mei. Hoe schoon het vooruitzigt ook was op het einde der vorige maand op een overvloedig jaar, is dit vooruitzigt thans gedeeltelijk, zoo niet vervlogen, toch voor een groot gedeelte verminderd. Het schrale weder, de drooge oostelijke en noorde winden en de nachtvorsten hebben vele gewassen of vernield of achteruitgezet. Niets gaat sedert ruim veertien dagen vooruit, veel is verdroogd of bij het ontkiemen bevrozen. Slechts bij eene spoedige omkeering van het koude drooge weder en eene mildere en regenachtige luchtsgesteldheid, is het te hopen, dat zich alles nog herstelle. De vruchtboomen, als de knoppen nog niet ontsloten hebbende, schijnen niet veel te hebben geleden. (*H.*)

BREDA, 10 Mei. Den 8 dezer des middags tusschen 11 en 12 ure, is er door het stooken van vuur op de heide brand ontstaan in een mastenbosch, onder het gehucht de Wildert, gemeente Zundert, toebehoorende aan den heer Michaux, wonende te Bibemont in Frankrijk. Meer dan 400 personen in den omtrek werkzaam zijnde, begaven zich ter plaatse en waren nog al spoedig den brand meester, welke eene schade heeft veroorzaakt van ƒ 150. Had dit ongeluk bij nacht plaats gehad, dan zoude het gehucht de Wildert reddeloos verloren zijn geweest. (*N. R. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Mei. Het vertrek van baron Gros, buitengewoon kommissaris van Frankrijk in China, schijnt tot den 20n dezer, te zijn uitgesteld.

— Het nederlandsche oorlogsfregat *de Ruyter*, dat van de Levant is gekomen, bevindt zich nog immer op de reede van Toulon. De officieren van dien bodem hebben vergunning erlangd om Parijs te bezoeken.

— Maximiliaan II, Koning van Beijeren, zal den 15 Mei te Lyon aankomen. Den 17n zal hij zich te Fontainebleau bevinden, waar het hof dan zijne residentie zal gevestigd hebben.

— De *Courrier de Marseille* verhaalt een feit uit den engelsch-perzischen oorlog, waarvan de waarheid schier door elkeen wordt betwijfeld. Volgens dit blad zoude generaal Stolker, die over het engelsche leger, en de commodore, die over de engelsche vloot bevelen voeren, zich-zelven om het leven hebben gebragt.

— Men zegt dat de heer de Montalembert, wegens wankelenden gezondheidstoestand, voornemens is zijn kandidatuur voor het Wetgevend Ligchaam te laten varen.

— De korrespondent van de *Emancipation* spreekt het berigt tegen, dat door eenige bladen gegeven is, als zou het groot-aalmoezenierschap hersteld en de jonge Prins van Canino tot Kardinaal benoemd worden.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Mei. Nieuwe stukken over de botsing tusschen Engeland en China zijn aan het Parlement medegedeeld. Zij zijn afkomstig van de vreemde gezagvoerders in China en strekken om het gedrag der britsche agenten te regtvaardigen, terwijl zij doen uitkomen dat een krachtige militaire handeling aan alles een einde maken kan en ook aan de ongeloofelijke inbeelding, die het hof van Peking over zijn kracht en vermogen opvat.

— De engelsche bladen bevatten korrespondentiën uit New-York, waarin verslag wordt gegeven van het jaarlijks feestmaal eener volksvereeniging, waaraan lord Napier, britsch gezant te Washington, deel nam. Op een uitgebragten toast heeft de vertegenwoordiger van Koningin Viktoria met een aanspraak geantwoord, waarin hij allerlei, bij zulke gelegenheden gebruikelijke gemeenplaatsen voordroeg. Hij sprak met warmte over het verbond tusschen Engeland en Noord-Amerika, over de gelijke afstamming, over dezelfde banden van het belang, die beide verbonden en eindigde met aan de twee Staten in de toekomst de wereldheerschappij te voorzeggen. Eenige zeer bedekte zinspelingen over de geschilpunten, welke reeds nu de toekomstige meesters van het wereldrond verdeelen, wierpen evenwel een wolk op het grootsch verschiet, dat hij aankondigde.

— Uit een schrijven uit Konstantinopel, dd. 30 April, verneemt men, dat de openbare veiligheid aldaar veel te wenschen overlaat, hetgeen voornamelijk wordt toegeschreven aan de uiteenloopende wetgeving, waaraan de vreemdelingen onderworpen zijn. Ten einde verbetering te brengen in dien stand van zaken, heeft lord Stradford de Redcliffe, als deken van het corps diplomatique, bij de Porte eene kollectieve memorie ingediend, inhoudende het verzoek, dat in overeenstemming met de vreemde gezanten, nieuwe reglementen van policie zullen vervaardigd en zoo spoedig mogelijk in werking gebragt worden. Dien ten gevolge zullen door een raad van afgevaardigden van alle gezantschappen, in overeenstemming met de ottomannische Regering, nieuwe reglementen opgesteld worden, waarbij de plaatselijke policie de handen ruimer zal krijgen, voornamelijk door eene krachtige medewerking van de vreemde kanzelarijen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 10 Mei. Prins Napoleon zal niet, zooals gezegd is, reeds aanstaanden Dingsdag Berlijn verlaten, maar er tot Woensdag blijven. Het bevestigt zich, dat hij overbrenger is van een eigenhandigen brief van Keizer Napoleon aan den Koning van Pruissen, betreffende de aangelegenheid van Neufchatel. Hij heeft dien brief reeds overhandigd.

— Het gerucht dat dit uitstapje naar Berlijn met een huwelijksplan in verband staat, houdt stand. Men spreekt van een huwelijk met eene prinses van Hohenzollern-Sigmaringen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 12 Mei.

BEVALLEN (8 Mei): J. L. van Eeghen, geb. den Tex, D. (9 Mei): A. B. Giethoorn, geb. Sybesma, Z. - M. Kerckhoff, geb. Roos, Z.

OVERLEDEN (8 Mei): H. Blok, 4 w.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 9 Mei. Antusch, Louize, Batavia. - V. Oosteroon, Julie Claire, id. - Doornbos Borchers, Schoon Verbond, Banjoewangie. — 10 Mei. Smit, Deligence, Banjoewangie.

UITGEZEILD.

HELVOET, 9 Mei. Koopman, Baily, New-York.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 55 9/16	Livorno	2/m.	ƒ	39 3/8
	zigt	» 56 5/16	Napels		»	84
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg		»	1.82
»	zigt	» 55 1/4	Weenen	6/w.	»	33 3/8
Madrid	3/m.	» 238	Augsburg		»	35 5/16
Cadix		[illegible]	Frankfort		»	99 1/2
Seville		» 237	Hamburg	2/m.	»	35 1/16
Bilbao		» 237	»	zigt	»	35 1/2
Lissabon		» 40 1/4	Londen	2/m.		11,67 1/2
Porto		» 40 1/8	»	zigt	»	11,82 1/2
Genua	2/m.	» 45 [illegible]	Rotterdam		»	

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 11 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 56¼; Obligatiën 4½ pc. —; id. 4½ pc. 98¾; Spanje 1—3 pc. 24 15/16; Binnenl. 3 pc. 38⅝; Romeinen 5 pc. 87⅝; Oostenrijk Met. 5 pc. 80; id. Nap. 5 pc. 81 5/?.

PARIJS, 11 Mei. Fransche 4½ pc. 91.75; 3 pc. 69.20; 1½ pc. Spanje [illegible]; id. 38½; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 90.

MADRID, 9 Mei. 3 pc. Schuld 40¾; id. 1 pc. 25¾.

LONDEN, 11 Mei. Cons. 94⅝; Spanje buit. 3 pc. 41⅞; id. 1½ pc. 24¾; Rusl. 5 pc. 105; id. 4½ pc. 96½; Holl. 4 pc. 97¼; id. 2½ pc. 64; Sard. 5 pc. 90¼; Braz. 101; Peru 77; Gren. uitg. 6¾; id. Werk. 23½; Mexiko 3 pc. 22¾; Portugal 3 pc. 45; Ecuador 14½; Venezuela 37½; Wissel op Amst. —; Hamburg —.

WEENEN, 11 Mei. Met. 5 pc. 83½; id. 4½ pc. 74½; Bank-Aktiën 1008; Credit Anst. 256; Wissel op Londen 10.10; Amst. —; Parijs —; Goud 7½; Zilver 5.

[illegible], 11 Mei. 3½ pc. Pr. Staatschuld [illegible]; Rusl. 5 pc. 104½.

HAMBURG, 11 Mei. Spanje 1½ pc. —; id. 3 pc. 23¾; Rusl. 5 pc. 99½; 4½ pc. 90; 3 pc. Mexikanen 10⅞; Noord-Duits. bank 95½; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 11 Mei. 5 pc. Met. 78¾; 1¼ pc. Spanje binnenl. 24 1/16; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. 117⅝; Parijs —; Weenen 113⅜; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fonds	pCt.	9 Mei 4½ u. gebl.	11 Mei		4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		63 15/16	63 13/16	a	63 7/8	
Dito Dito	3 »	76 3/8	76 1/2	»	76 5/16	
Dito Dito	4 »	95 15/16	95 7/8	»	95 7/8	95 15/16
Overzeesche Bezittingen	4 »	95 1/4	95 1/8	»	95 5/16	95 3/8
Amortisatie-Syndikaat	3½ »		90 3/4	»		
Actiën Ned. Bank.	4 »	160	160	»		
Handel-Maatschappij	4½ »	144 1/2	143 1/2	»	144 1/4	144 3/4
Maatschappij van Weld.	4 »		59 3/4	»		
Oblig. Rijn-Spoorweg	4½ »			»		
Dito Hollandsche dito				»		
Obligatiën	4½ »	97 1/2	97 1/2	»		
België, Certifikaten	2½ »			»		
Dito *Rothschild*	2½ »	52 1/2	52 9/16	»		
Frankrijk, Obligatiën	3 »			»		
Spanje, Onbep. Stukken	1¼ »	25 1/8	25 1/16	»	25 1/8	25 1/16
Dito	3 »	41 7/8	41 7/8	»	42	42
Binnenlandsche	3 »	38 5/16	38 5/16	»	38 1/4	
Coupon Bewijzen		6 5/16	6 5/16	»	6 3/4	
Amortisable Schuld						
Portugal, te Londen	3 »	45 5/16	45 1/8	»	45 5/16	45 1/8
Dito Uitgestelde		26 1/4	26 1/2	»	26 3/4	
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 »	103 7/8	103 5/8	»	103 3/4	103 5/8
Dito A°. 1828—1829	5 »	102 7/8	102 5/8	»	102 3/4	
Negot. 1831 en 1833	5 »			»		
Inschr. bij *Stieglitz*, 5e Serie	5 »	95	95 1/8	»	95 3/16	
Dito idem 6e »	5 »	97 5/16	97 5/16	»	97 5/16	97 1/4
Certifikaten te Hamburg	5 »			»		
Dito dito te Londen	4½ »			»		
Dito dito *Hope en C°.*	4 »	86	86 1/8	»		
Dito *Stieglitz*	4			»		
Dito 5e Serie	4 »			»		
Dito in Zilver	6 »			»		
Inschr. op 't Grootboek	6 »			»		
Dito Certifikaten	6 »	64	64	»	64 1/8	
Polen, Aand. met Lot. fl. 500		155 1/2	155	»	155 1/4	[illegible]
Schatkist-Obligatiën	4 »	78	77 7/8	»	78	
Oostenrijk, Metalliek	5 »	76 1/8	76 1/8	»	76 3/8	[illegible]
Dito rente te Amsterdam	5 »	87 3/4	87 1/2	»	87 5/8	[illegible]
Dito Nationale	5 »	[illegible]	77 3/8	»	[illegible]	
Dito	2½ »	39 1/4	39 7/8	»	[illegible]	
Weener Bank	5 »		79 1/4	»		
Dito	4 »		62 3/4	»		
Aand. met Loting fl. 250				»		
Nieuwe dito 1854		317	317	»	318	
Pruiss. Aand. 1854	3½ »	205 1/2	205 1/2	»		
Napels, Cert. bij *Rotsch.*	6 »			»		
Denemarken, dito	3 »		82 1/2	»		
Louisiana, te Londen	5 »		99 5/8	»		
Brazilië	5 »		98 3/8	»		
Dito 1843	5 »	98		»		
Mexiko, te Londen £ 100	3 »	21 11/16	21 5/8	»	21 3/4	
Dito Onbepaalde	3 »	21 11/16	21 5/8	»	21 3/4	
Peru	4½ »			»		
Grenada, dito à £ 100	3¼ »		21	»	21 1/8	
Dito Uitgestelde		6 1/2		»		
Ecuador	1 »	14 3/8	14	»	14 1/16	
Venezuela, te Londen	4½ »		35 7/8	»	36 1/4	36 1/16
Dito Uitgestelde				»		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.						
Dito Orig.						
Grieken, Bl. 1825	5 »					

Thes. 104½, ½; N. Port. 44 1/16, ⅛; Illin. 132; Oblig. Constr. Bons. 7 pc. 95⅞; Russ. Spoorw. 74, 78¼, 78; Prost 107, ½; B. Sp. 28.

Binnen- en buitenlandsche fondsen waren heden prijshoudend, behalve Aand. Handel-Maatschappij, welke tot verlaagde koers verhandeld werden; Russ. Spoorw. begin beurs tot verlaagde prijs verkrijgbaar, sluiten zeer willig door buitenl. inkoopen.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 4 pCt., Diskonto 4 pCt.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

HOLL. IJZEREN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1856.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
In Januarij	68,864	ƒ 55,298,15	ƒ [illegible]	ƒ 72,806,61
Februarij	71,984	» 57,073,60	» [illegible],915,17½	» 75,988,77½
Maart	80,263	» 67,[illegible]	» 15,025,88½	» 82,361,53½
April	88,325	» 74,880,50	» 16,296,18	» 91,176,68
Totaal	309,436	ƒ 254,557,90	ƒ 67,775,70	ƒ 322,333,60

NEDERL. RIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1856.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
Mei	77,430	ƒ 94,250,07½	ƒ 22,444,87½	ƒ 116,694,95
Junij	94,245	» 122,226,67½	» 21,953,47	» 144,180,14½
Julij	99,652	» 141,457,97½	» 23,074,32½	» 164,532,30
Augustus	100,320	» 141,815,—	» 24,366,77½	» 166,181,77½
September	78,127	» 110,884,42½	» 25,050,25	» 135,934,67½
Oktober	65,995	» 86,489,72½	» 27,721,59	» 114,211,31½
November	55,686	» 66,962,47½	» 35,123,86	» 102,086,33½
December	55,030	» 64,065,87½	» 39,916,77½	» 103,982,65
Jan. 1857	52,048	» 59,185,—	» 39,979,11½	» 99,164,11½
Februarij	55,621	» 59,814,77½	» 41,307,69	» 101,122,[illegible]
Maart	61,081	» 71,515,90	» 38,396,39	» 109,912,29
April	70,979	» 83,628,47½	» 117,892,52½	» 201,521,—
Totaal	866,964	ƒ 1,102,296,37½	ƒ 457,227,64	ƒ 1,559,524,01½

De opbrengst over het dienstjaar, geëindigd 30 April 1856, was ƒ 1,081,971,51½.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek . . .	*f* 28,45	a —	Pruissische . .	*f* 34⅞	a —
Napelsche . . .	- 25,80	„ —	Spaansche . .	- 2,37	„ —
Div. in £St. .	- 11,72½	„ —	Hamb. Russ. .	- 36	„ —
Eng. Russen . .	—,—	„ —	Russ. in Z. R.	- 36 7/16	„ —
Fransche	55½	„ —	Pools. in „	- 36½	„ —
Belgische	55⅝	„ —	„ „ Fl.	- 27⅝	„ —

Nationale Metalliek *f* 29.50. Buitenl. Spanje *f* 54¾ per Fr. 120.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,75	à 9,85
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	» 5,65
Wigtige Souvereinen	» 11,75	» 11,85
» Pistolen	» 9,60	» 9,70
Stukken van 20 Francs	» 9,30	» 9,40

Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn 10¼ a 10¾ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters . . . per Stuk	*f* 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	» 2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,74	» 1,77
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	» —,—
» 900 » 700	» 104,20	» 104,70

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 11 Mei.

GRAANMARKT.

Tarwe hooger verkocht: 130 ℔ n. b. Pools. *f* 400; 127, 128 ℔ j. dito *f* 370, 371; 129 ℔ Ibrail *f* 320.

Rogge bij voriger marktdag, *f* 2 a 3 hooger: 116, 117, 118 ℔ Petersb. *f* 212, 215, 218; 121 ℔ n. Pruiss. *f* 217; 116 ℔ n. Inl. *f* 191, aan de Zn.; 115 ℔ dito *f* 185; 118 ℔ Norder *f* 207; 121 ℔ n. Munst. *f* 217.

Garst in een doen: 110, 111 ℔ j. Deens. *f* 198, 200.

Boekweit *f* 8 hooger: 118, 123 ℔ Holst. *f* 273, 290; 118, 119 ℔ Amersfoortsche en Nijkerker *f* 282, 285; 115 ℔ Overijss. Veen *f* 258.

Koolzaad. In P. V. Bombay *f* 442; besch. Bombay *f* 404, 310. *Lijnzaad* ruim prijshoudend: 107 ℔ Koningsberger *f* 360; 106/7 ℔ Petersb. *f* 390. *Raapolie* op 6/w. *f* 52¾; Vliegend *f* 51½; 1° Sept. *f* 47¾, Oct., Nov. en Dec. *f* 47½, ¼. *Lijnolie* op 6/w. *f* 43¼; Vliegend *f* 42; 1° Nov. *f* 42½, ⅝. *Hennepolie* op 6/w. *f* 49¾, Vliegend *f* 48½.

ROTTERDAM, 11 Mei. Tarwe. Puike Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. *f* 350, 365; Middelsoort dito *f* 313, 335; Blaauwe dito *f* 273, 305; Zomer dito *f* 279, 305. — 160, 161/2 ℔ Hoogl. Kleefsche *f* 380, 385, 390; 160, 161/2 ℔ Kleefsche *f* 365, 375; 158, 160/2 ℔ Bovenlandsche Ris [illegible] 365. — Rogge. Zeeuwsche en Vlaamsche *f* 214, 222; Noordbrabandsche *f* 204, 210. — 148/2 ℔ Limburger *f* 215, [illegible] Vlaamsche Winter [illegible] Zeeuwsche en Polder Korte *f* 123, 132; dito Voeder *f* 108, [illegible]; Ligte dito *f* 99, 102. — Boekweit. Stichtsche op [illegible]/2 ℔ *f* 295, 300; Noordbrabandsche *f* 290, 295; Holsteinsche *f* 285, 296. — Boonen. Walchersche Witte *f* 435, *f* 450; Zeeuwsche dito *f* 338, 375; Walchersche Bruine *f* 330, 360; Zeeuwsche Bruine *f* 255, 293; Zeeuwsche Paardeboonen *f* 198, 207; Duiveboonen *f* 219, 231. — Erwten. Walchersche Blaauwe *f* 240, 263; Zeeuwsche dito *f* 218, 233; dito dito groote *f* 228, 240; dito Witte *f* 228, *f* 255; dito Graauwe *f* 248, 278; Geldersche dito *f* 315, *f* 375. — Inlandsch Hennepzaad tot *f* 260 te koop. — Kanariezaad als voren. Goede kwaliteit *f* 15 tot 16. — Bruin Mosterdzaad *f* 31, 33, Geel dito *f* 16, *f* 19 per Mud. — Raapkoeken *f* 80, 85. Lijnkoeken, zachte *f* 130 a 145, harde *f* 100 a 110, per 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe 160/2 ℔ Bovenlandsche Ris *f* 360 — Rogge. 152/2 ℔ Limburger *f* 230; 149/2 ℔ Stettin *f* 220; 150/2 ℔ dito *f* 215. — Gerst. 132/2 ℔ Zweedsche *f* 212; 130/2 ℔ Silesische *f* 210.

SCHIEDAM, 11 Mei. Rogge verkocht: 152/2 ℔ Zweedsche *f* 212 6/w.; 130/2 ℔ Silezische *f* 210 6/w. — Moutwijn *f* 20; Jenever *f* 25,50; Amst. Proef *f* 26,75, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 11 Mei. *Koffij.* Tot vaste prijs zijn afgedaan 1200 b. Rio p. Plantin. In veiling werden wegens beschadigdheid verkocht 31 b. Moka p. *Sir Charles Napier* van 50 a 51½ cent, 18 d°. d°. triage en gebr. p. *Alberta* a 45 c. p. ½ kil. Ong. 170 b. werden terug genomen.

Rijst. In veiling werden verkocht 2200 b. BS Bengaal Rijst p. *Junius* van fr. 12 a 15½ acq. Van 5500 b. gezonde Bengaal p. *Junius* en 1090 b. d°. d°. met verschillende schepen, werden slechts 500 b. van fr. 14½ a 15 acq. verkocht, het restant opgehouden. — *Peper.* Wegens beschadigdheid zijn 80 b. a 56 centim. in veiling verkocht en 320 b. opgehouden.

HAVRE, 9 Mei. *Katoen.* De iets gunstiger berigten van Liverpool hebben de prijzen alhier fr. 2 a 3 voor courante kwal. doen stijgen, en de omzettingen zouden zonder twijfel belangrijker zijn geweest, ware het niet dat de houders zeer geretireerd blijven.

Koffij. De Haïti soorten welke verlaten zijn geweest, zijn wederom verlevendigd en kwamen er eenige afdoeningen tot fr. 1 a 1½ beneden de hoogste prijzen van Maart tot stand. — *Suiker.* De verhooging van eene nieuwe vlugt en is men successivelijk tot de noteering nam fr. 81 voor de bonne 4e der Antilles gekomen. — *Indigo.* Gelijk wij voorzagen heeft het ter markt brengen van de laatste aanvoeren de vraag opgewekt. Ongeveer 300 k. Bengaal werden gedeeltelijk van fr. 7 a 10 acq. en gedeeltelijk tot geheime prijs verkocht. Deze prijzen zijn 50 a 75 c. boven de nieuwe taxatiën. — *Huiden* stil doch prijshoudend [illegible] gedr. B.-Ayres werden fr. 191½ acq., en 3792 Java Koe[illegible] BS met *f* 100 a 138 acq. betaald.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 11 Mei, in het O.-Z. Heeren Logement.

1. Huis, Tuin en Erf, Kerkstraat, BB 523; *f* 1625, *f* 20, W. A. J. Vroom, Az. — 2. De Opstal van een Huis en Tuin, Plantaadje bij de Muiderpoort, V 58; *f* 2300, *f* 25, R. W. Hartgerink. — 3. Huis en Erve, N. Z. Armsteeg, L 457; *f* 2000, Opgehouden — 4. Pakhuis en Erve, als voren, L 458; *f* 975, *f* 125, D. de Vriend. — 5. Huis, Achterhuis en Erve, als voren, L 456; *f* 1775, *f* 20, Opgehouden. — 6. Huis, Tuin en Erve, Kleine Wittenburgerstraat, T 312; *f* 1675, *f* 20, Dito. — 7. Twee Erven, naast Perceel N°. 6, met daaropstaande Loodsen; *f* 150, *f* 225, D. Verney. — 8. Huis en Erve, Buiten-Brouwerstraat, TT 203; *f* 1600, *f* 25, D. de Vriend.

Advertentiën.

(3209) Heden overleed zeer onverwacht, voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, mijne innig geliefde Echtgenoot JOHANNA JOSEPHA HERMANNA DRAPER, in den ouderdom van 44 jaren en één dag; nadat zij mij eenige oogenblikken te voren eenen Zoon schonk, dien het God behaagde met haar tot zich te nemen.

P. H. BERGER.

ZWOLLE, den 9 Mei 1857.

Eenige en algemeene kennisgeving.

(3212) Heden overleed tot mijne en mijner kinderen diepe droefheid, mijn dierbare Echtgenoot, de Heer JOANNES CORNELIUS DE JONGH, in den ouderdom van bijna 73 jaren, na voorzien te zijn geweest van de laatste H. Sacramenten.

WEESP, 8 Mei 1857.

J. DE JONGH, geb. ALENBEEK.

(3207) Heden overleed, na voorzien te zijn geweest van de Genademiddelen van onze Moeder de H. Kerk, mijn veel geliefde Echtgenoot FRANCISCUS EVERARDUS VAN TIEL, in den ouderdom van bijna 73 jaren, na een genoegelijke Echtvereeniging van ruim 32 jaren, tot diepe droefheid van mij, mijne kinderen en behuwdzoon. Allen die den overledene in zijn opregt en deugdzaam leven gekend hebben, zullen wel beseffen wat wij allen in hem verliezen.

'S HAGE, den 10 Mei 1857.

Wed. F. E. VAN TIEL, GERDES.

AANBESTEDING.

Het Kerkbestuur van de R. K. Gemeente te *Demen*, Prov. *Noord-Braband*, zal op Maandag den 18 Mei, on[illegible]

Het Afbreken der Oude en het Opbouwen eener Nieuwe Kerk,

met Leverantie der daartoe benoodigde Materialen, bij uitzondering van de Metzelsteenen en den Kalk.

Het plan en bestek liggen ter inzage aan de Pastorij der bovengemelde gemeente, als ook bij den Herbergier ADRIAANS aldaar.

Nadere inlichting en bestekken zijn te bekomen bij den Heer HOEFNAGELS, Pastoor te Demen, en bij den Heer P. J. H. CUYPERS, Architect te Roermond.

De aanwijzing in loco zal plaats hebben den 18 Mei 's morgens ten 10 ure. (3200)

Een Geneeskundige Zaak,

op een groot dorp in Gelderland gevestigd, met **complete Apotheek** enz., is op zeer billijke voorwaarden over te nemen. Zij levert een gunstig vooruitzigt op voor een **R. C. Geneeskundige.** Adres onder lett. G. *franco* aan het Bureau dezer Courant. (3211)

Men vraagt in een der voornaamste steden van ons rijk, in eenen **R. C. Boekhandel** en **Binderij**, een **JONGSTE BEDIENDE** of **LEERLING**, niet beneden de 14 jaren. Adres met *franco* brieven onder Letter W. Z. aan den Uitgever dezer Courant. (3210)

(3185) De Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN te Leyden, zal op Donderdag 14 Mei en volgende dagen verkoopen: Eene fraaije verzameling **Godgeleerde, Regtsgeleerde, Geschied-, Taal- en Dichtkundige Werken**, meerendeels nagelaten door een rustend Pastoor.

Op *franko* aanvrage is de Catalogus verkrijgbaar.

Bij wien tevens verkrijgbaar is:

De maand van Maria of de Meimaand, 3e druk, groot 168 Bladz. . . . . 50 Cents.

Twaalftal lessen voor eerstbeginnende kinderen, over het leven van J. Ch. Bijzonder geschikt voor Catech. Onderwijs en Bewaarscholen. Prijs 20 Cents.

Volgens geuit verlangen bij getallen tot de navolgende prijzen verkrijgbaar. bij 25 ex. ad 15 ct., 50 ex. à 12½ ct., 100 ex. à *f* 10.

M. D. FRAYSSINOUS. **Verdediging van het Christendom**, uit het Fransch vertaald door Prof. J. DAVID, 4 deel. in plaats van *f* 5 . . . . *f* 1.50.

Catechismus of beknopt Onderwijs in de Roomsch-Katholieke leer. Nieuwe druk. Prijs . . . 10 Cents.

Voor HH. Geestelijken ter uitdeeling per 100 stuks *f* 7.00.

Caillaud Manuel des dispenses à l'usage du curé, du confesseur et de l'official, 2 vol. 12 *f* 3.30.

Vallery correspondance inédite de Mabillon et de Montfaucon avec l'italie suivi des lettres du P. Quesnel, 3 vol. 18° . . . . . . *f* 7.50.

J. MALDONNATIS. **J. Comment. in quatuor evangelistas**, 2 vol. 8° Maj. . . . . . . *f* 7.20.

G. Estii in omnes D. Pauli Epistolas item in catholicas comment. 7 vol. 8°. In plaats van *f* 18 . . . . *f* 14.00.

J. F. ALLIOLI. **Die H. Schrift des A. und N. Testaments** mit zur zeite stehendem lateinischen urtext der vulgata, 3 Th. 8°. Maj. . . . *f* 13.50.

— — **Die H. Schrift des A. und N. Testaments**, 3 Th. . . . . *f* 6.00.

P. C. BOPPERT. **Liber Sacerdotalis seu scutum fidei ad usus quotidianos sacerdotum**, 6 vol. 18 . . . . *f* 6.00.

J. C. DE SOGLIA. **Institutiones juris Publici et Privati ecclesiastici** cum appendix, 3 vol. *f* 7.50.

Baronii Annales ecclesiastici ab an. 1622 ad nostra usque tempora, continuat A. Theiner. Romae 1857, vol. 1, 2, 3 . . . . *f* 96.25

C. CANTU. **Histoire universelle**, 2e édition, 19 vol. . . . . *f* 57.00.

6 vol. sont en vente.

RORHBACHER. **Histoire universelle de l'Église Catholique**, 3e édition, 29 vol. . . *f* 74.50.

3 vol. sont en vente.

Bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, ziet het licht:

OVER DE KOMPOZITIE IN DE KUNST.

Eene aanwijzing der æsthetische verhoudingen in de ARCHITEKTUUR, de MUZIEK, de POëZIE, de SCHILDER-, BEELDHOUW-, en GEBARENKUNST, door J. A. ALBERDINGK THIJM. Eerste stuk.

Van dit geschrift, dat met bouwkunstige afbeeldingen versierd is, zijn slechts een zeer klein getal exemplaren opgelegd. Het wordt niet in kommissie gezonden. De prijs is, in een net karton bandje . . . . *f* 1.—

De **PLANTENSIROOP** van Dr. GIRAUDEAU DE ST. GERVAIS, meer algemeen bekend onder den naam **ROB LAFECTEUR** wordt in meest alle

APOTHEKEN, bij DROGISTEN en MEDICIJNVERKOOPERS

in de Nederlanden verkocht, de kleine flesch voor 4, de groote voor 8 gulden.

Zij wordt gebruikt als bloedzuiverend middel, tegen verouderde kwalen, ziekten ontstaan door kwikbereidingen, huiduitslag, zweren, beving, zenuwziekten, beenbederf, verslapping van den vezel, kwaadsappigheid, stijfte in de leden, rheumatische kwalen, en vele andere ongesteldheden.

Zij is smakelijk en haar gebruik veroorzaakt een regelmatig zuiveringsproces; eene Robkuur is zeer gemakkelijk, en deze tijd van het jaar is het beste daarvoor geschikt.

Aan alle geneeskundigen is de Rob Laffecteur bekend en mogten er nog enkelen onder hen zijn, die, om welke reden dan ook, hare geneeskracht betwijfelen, hen verwijzen wij naar het Besluit der Belgische Regering waarbij aan den Rob vrijen invloed verleend en aan de civiele en militaire hospitalen het gebruik daarvan aanbevolen wordt; wij verwijzen hen verder naar het Besluit van het Fransche schrikbewind in het 2e jaar der Republiek, waarbij den toenmaligen eigenaar, een aristocraat en emigrant, vergund werd in zijn vaderland terug te keeren, om de zieken te genezen die zonder zijnen Rob niet te genezen waren. Wij verwijzen hen naar de debatten in de Belgische Geneeskundige Bijeenkomsten gehouden te Brussel den 27 Januarij 1849 en 4 Januarij 1851, waar zoo duidelijk aangetoond werd, dat niets de geneeskracht van den Rob in bovengenoemde ziekten evenaart, en eindelijk naar de verklaringen van verschillende Fransche geleerden, van commissiën van onderzoek en proefnemingen door de Regering op verschillende tijdstippen aanbevolen, en naar eene menigte getuigschriften van hospitalen en geneeskundige autoriteiten, die in de kleine brochure te vinden zijn, welke in alle Apotheken gratis afgegeven wordt.

Heeren Apothekers worden verzocht zich met hunne bestellingen direct aan Dr. Giraudeau de St. Gervais te Parijs te adresseren, of aan den Heer H. KERCKHOFF, Doelenstraat Amsterdam, waar alle orders oogenblikkelijk en voor dezelfde prijzen als te Parijs uitgevoerd worden met bijberekening der onkosten. (3208)

Te Amsterdam, [illegible] VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.